

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 4 Lipca v. s. 1828 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Odessa dnia 16 czerwca.

Wiadomość o wzięciu *Braitowa* otrzymano tu d. 10. W przeszłą srodę, d. 13, w cerkwi sobornej odeskiej, w obecności NATJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI, składane były dziękczynne modły Panu Bogu za to nowe powodzenie, którym oręż nasz uwieńczony został.

— D. 30 NATJAŚNIEYSZA CESARZOWA JEYMOŚĆ raczyła przenieść się do domu Barona *Reno*, za miastem położonego. JEY CESARSKA MOŚĆ i JEY CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKA XIĘŻNICZKA MARYA NIKOLAJEWA, znajdują się w nappożądajszym stanie zdrowia. (*Pszczółki Północna*).

Pawłowsk dnia 25 czerwca.

Dzisiaj, w dniu nayradośniejszym Wysokich Narodzin NATJAŚNIEYSZEY CESARZA JEYMOŚCI i JEY CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIEY XIĘŻNICZKI ALEXANDRY NIKOLAJEWNY, w tulejszey Ksplicy pałacowej, w obecności NATJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI MARYI FEDOROWNY, i JEY CESARSKIEY WYSOKOŚCI NASTĘPCY, odprawia się msza ś. i dziękczynne modły.

Po skończonem nabożeństwie. Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Jenerałowie, Dwór i wszyscy mający wstęp do Dworu, złożyli CESARZOWEY JEYMOŚCI powinszowania. Tegoż dnia u NATJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI MARYI FEDOROWNY był wielki obiad. (*Rus. Inw.*).

Sankt-Petersburg, dnia 22 czerwca.

Dzisiaj z okoliczności otrzymaney wiadomości o wzięciu dwóch twierdz tureckich *Kiustendzi* i *Hirsowa*, w obecności NATJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI MARYI FEDOROWNY, i JEY CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIEY XIĘŻNICZKI NASTĘPCY, składane były w kaplicy pałacu tauryckiego dziękczynne Panu Bogu modły. Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Jenerałowie, Urzędnicy Dworu i Ciasto dyplomatyczne znajdowali się na tém uroczystem nabożeństwie.

Po ukończeniu modłów, strzelano z dział twierdzy Petropawłowskiej, i wożone były po głównych ulicach stolicy 22 chorągwie, oraz klucze twierdzy *Maczina*, *Kiustendzi* i *Hirsowa*. (*Ruski Inwalid*).

Sankt-Petersburg dnia 23 czerwca.

(z Gazety Senackiej).

Przez Naywyższe ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane, w roku teraźniejszym:

D. 2 czerwca, w obozie pod *Babadagiem*, w nagrodę służby, gorliwością odznaczający się, a przez zwierzchność zaświadczoney, nayłaskawiey są mianowani: radca kollegialny, *Eanow*, członek komitetu opieki kolonistów w krajach południowych Rosyi, radca stanu; a radcy honorowi: rządca kancelaryi tegoż komitetu *Mandel* i niżsi członkowie kantorów kolonistów cudzoziemskich: ekaterynosławskiego *Aleksiejew* i *Babiejewski*, oraz odeskiego *Jewdokimow*, assessorami kollegialnymi.

D. 8 czerwca, w obozie pod *Karatajem*, zostający przy poselstwie w *Wiedniu*, radca stanu i kamerher, *Alexander Hrabia Apraksin*, ze wzglę-

du na gorliwą służbę, przez zwierzchność zaświadczoną, mianowany rzeczywistym radcą stanu z pozostaaniem na tymże obowiązku.

Tęże daty, w obozie pod wałem *Trajana*, Czernihowski gubernator cywilny, rzeczywisty radca stanu, *Mohilewski*, naznaczony gubernatorem cywilnym poławskim. Niebędący w służbie radca dworu, *Drebusz*, w nagrodę dawniejszey służby gorliwej, nayłaskawiey mianowany radcą kollegialnym.

— Przez naywyższy ukaz do Kapituły Orderów Rosyjskich, d. 21 maja datowany w *Izmailu*, na zaświadczenie Xiążęcia *Chowańskiego*, Jenerał-Gubernatora, o służbie odznaczający się w guberniach jemu powierzonych, urzędnicy niżej wymienieni, nayłaskawiey mianowani są kawalerami: orderu ś. *Włodzimierza 4tey klasy*: Marszałek powiatu rieżyckiego *Sokołowski* i sekretarz w kancelaryi Jenerał-Gubernatora, sekretarz kollegialny *Nikotin*; orderu ś. *Anny 2giey klasy*, ozdobionego brylantami: Marszałek gubernialny witebski radca stanu *Karnicki*; tegoż orderu i klasy bez brylantów: wice-gubernator witebski radca kollegialny *Murawjew* i tegoż orderu 3ciey klasy: Adjutant Jenerał-Gubernatora Xięcia *Chowańskiego*, sztabowy porucznik półku ułanów gwardyi *Brjanczanin*; orderu ś. *Włodzimierza 4tey klasy*: Marszałek powiatu rieżyckiego, radca stanu *Tiličezjew*; prokurator gubernialny mohilewski *Smolaninow*; marszałek gubernialny katuski półkownik odstawny *Suchotin*, i sekretarz w kancelaryi Jenerał-Gubernatora radca dworu *Muchin*, udarowani brylantowanemi znakami orderu ś. *Anny 2giey klasy*.

— Rządzący Senat przy ukazie okolnym z d. 19 czerwca r. b. z 1go Departamentu ogłosił listę urzędników wiedzy Ministeryum Skarbu i Ministeryum Oświecenia, którym CESARZ JEYMOŚĆ nayłaskawiey rozkazać raczył, oświadczyć MONARSZE zadowolenie. Z listy tej umieszczamy osoby następujące: Rektor Uniwersytetu Wileńskiego *Pelikan*; profesorowie zwyczajni tegoż Uniwersytetu: radca stanu *Kapelli*; radcy kollegialni: *Wolfgang*, *Mianowski* i professor emeryt *Rustem*; radca dworu; dyrektor szkół gubernii wileńskiej *Krassowski*; będący w 7mej klasie rang, professor zwyczajny uniwersytetu *Łoboyko*; niemający rang, profesorowie zwyczajni: *Poliński*, *Drzewiński*, *Oczapowski*, *Podczaszynski*, *Stawński* i uniwersytetu charkowskiego *Daniłowicz*; bibliotekarz wileńskiego uniwersytetu, adjunkt *Sobolewski*; profesor nadzwyczajny uniwersytetu charkowskiego *Wenedyktów*, adjunkci tegoż uniwersytetu, *Czer-niajew* i *Krynicki*; rangi 9tey klasy, wyższy nauczyciel gimnazjum wileńskiego *Ostrowski*. Podolski starszy leśniczy, półkownik *Strażew*; radcy kollegialni: radca izby skarbowey wotyńskiej *Zabudski*; podskarbi gubernialny witebski *Kosowicz*; podskarbi powiatowy kozielecki *Półzewnia*; radcy dworu: starszy leśniczy smoleński *Gedeonow*; radca 2go oddziału rządu obwodu białostockiego *Janiewicz-Janiewski*; radca izby skarbowey kijowskiej *Sawczenko-Bielski*; podskarbi powiatowy żytomierski *Mokarski*; radca izby skarbowey witebskiej *Rikman*; gubernialny leśniczy miński *de Sardj*; rangi 8ey klasy kontrolerowie gubernialni izb skarbowych: wileńskiej *Kasprzych*; podolskiej

Kupienkow i witebskiej Woyciechowski; kontrolerowie, izb skarbowych: półtawskiej Andrijewski, witebskiej Iwanowski; czernihowskiej Jusuchna; buchalterowie: rzyckiej tamozni Talberch, wileńskiej izby skarbowej Mancewicz; Rady izb skarbowych: podolskiej Kricki, 2go oddziału rządu obwodu białostockiego Lachowicz; slobodzko-ukraiński leśniczy gubernialny Weiss; leśniczy okręgowi: witebski Tol i miński Ostanowicz; assesor izby skarbowej wotyńskiej Krzyżanowski; sekretarze izb skarbowych: saratowskiej Narszański; półtawskiej Krókowski; mohilewskiej Kutniewicz; kijowskiej Mińkow; podskarbiowie powiatowi: wołkowyski, Mickiewicz i Kamieniecki Romaszewski.

Sankt-Petersburg dnia 23 czerwca.

(z Pszczoly Północnej).

Dnia 16 h. m. w CESARSKIM Sanktpetersburskim Uniwersytecie odbyło się uroczyste doroczne posiedzenie, w przytomności Przenajwielebniejszego Metropolity Sanktpetersburskiego i Nowgorodzkiego, JW. Ministra Oświecenia Narodowego, i świetnego zebrania się gości. Sekretarz Rady Uniwersytetu, Professor zwyczajny N. J. Butyrski, zagał posiedzenie odczytaniem sprawy z działań Uniwersytetu w ciągu roku zeszłego 1827. Publiczność z pociechą dowiedziała się, że Uniwersytet tutejszy czynnie zajmuje się różnemi polepszeniami części naukowej zakładów, w jego wiedzy zostających, i że w Wydziale jego, oświecenie co rok wyraźnie okazuje postępy. Dowodem tego być może sam nawet Uniwersytet, który, przy dobrym zarządzie, coraz bardziej a bardziej zyskuje zaufanie publiczności. Dowiedzieliśmy się ze zdania sprawy, że w tym głównym zakładzie naukowym, w 1825 r. liczba studentów nie przechodziła 30; w 1826 zwiększyła się do 66, a w roku zeszłym dochodziła do 132; w tym zaś jest 150, oprócz znajdującego się przy Uniwersytecie Pensyonu Szlacheckiego w którym liczą 203 wychowanków. Uniwersytet Petersburski, niemający fakultetu nauk lekarskich, i znajdując się w mieście, gdzie takie jest mnóstwo rozmaitych zakładów szczególnych (*instituts speciaux*), zaiste nie może być zbyt liczny; lecz pewni jesteśmy, że liczba jego słuchaczy wnet powiększyłaby się do 400 i 500, gdyby leżał śród miasta. Liczba uczących się w różnych zakładach, należących do wiedzy tego Uniwersytetu, w roku zeszłym była 11,209, to jest 599 uczniami większa, jak w roku 1826. Tych 11,209 uczniów bierze nauki pod przewodnictwem 800 przesła nauczycieli. W obrachunku tym obserwowaliśmy także ciekawe porównanie liczby uczących się w każdej Gubernii tutejszego Wydziału naukowego, z jej ludnością. I tak, w Gubernii Petersburskiej, w samych tylko zakładach wiedzy Uniwersytetu, jest uczniów 5440; liczyby tej atoli żadnym sposobem porównywać nie należy z ludnością tej Gubernii; bo można z pewnością twierdzić, że oprócz tych 5440 uczniów, 5 lub 6 tysięcy młodzieży poci obojey bierze nauki w innych rozmaitych zakładach, do których się wpływ Uniwersytetu nie rozciąga. Lecz w innych Guberniach, jak np. w Kałuzkiej, gdzie liczba uczących się pod wiedzą Uniwersytetu, jest 684, na 1462 liczy się tam 1 uczeń, w Wołogodzkiej, gdzie uczniów 515, bierze nauki 1 z 1421; w Pskowskiej, gdzie uczniów 672, bierze nauki 1 z 1161; w Smoleńskiej, gdzie uczniów 928, bierze nauki 1 z 1131; w Mohilewskiej, gdzie uczniów także 928, bierze nauki 1 z 916; w Ołoneckiej, gdzie uczniów 324, bierze nauki 1 z 731; w Archangielskiej, gdzie uczniów 344, bierze nauki 1 z 639; na koniec w Witebskiej, liczącej uczniów 1556, wypada 1 z 553. Zatem, z liczby Gubernii tutejszego wydziału, wyjąwszy S. Petersburgą, najbardziej kwitną pod względem oświecenia narodowego Witebska i Archangelska, których mieszkańcy mogą się nazwać nuyuboższymi, w porównaniu do mieszkańców Gubernii Kałuzkiej, gdzie wszakże liczba uczących się wy-

rażnie jest nieproporcjonalna z ludnością. Licząc mieszkańców w tych 8 Guberniach do 6,650,000 znajdujemy, że w ogóle na 993 wypada 1 uczeń, a we wszystkich Guberniach wspólnie z St Petersburgą, 1 na 555. Życzyćby należało, ażeby i inne Uniwersytety zrobiły podobny obrachunek w swoich wydziałach; bo to nader jest ważną rzeczą dla historii oświecenia narodowego w Rosyi.

Pomiedzy prywatnemi ofiarami na rzecz oświecenia narodowego, zanotowaliśmy z odczytanego obrachunku następujące: Dozorca honorowy szkoły powiatowej Kostukowickiej, w Gubernii Mohilewskiej, P. Ciechanowiecki, ofiarował 28,111 rub. na polepszenie tego zakładu; jeden z tutejszych dziennikarzy złożył w darze dla Uniwersytetu, książek przez siebie wydanych, za 7000 rub. ażeby były rozdane bezpłatnie uczniom ubogim; tutejszy Gubernator Cywilny, P. Senator Bezobrazow, wniósł 500 rub. na pomnożenie Biblioteki Uniwersyteckiej. Obręb tego artykułu nie dozwala nam wyszczególniać innych ofiar, lubo uniey znacznych, wszelako równie chlubnych dla tych, którzy je zrobili, jak pożytecznych ze swojego przeznaczenia.

Professor zwyczajny N. P. Szczegłow czytał potem rozprawę: *O bogactwie kopalnem Rosyi*. Zauważamy bardzo, że nie możemy udzielić naszym czytelnikom żadnych wyjątków z tej nader ciekawey rozprawy; lecz spodziewamy się, że nie będzie ona straconą dla publiczności, i że wkrótce wydrukowana, dokładne wyobrażenie o nieprzebranych skarbach królestwa kopalnego, któremi natura uposażyła naszą oyczyznę.

Wnet potem Professor zwyczajny O. J. Segkowski czytał w języku francuzkim rozprawę: *Exposé du but et de l'étendue des études orientales en Europe ainsi que des résultats qu'on peut en attendre pour les sciences en général*. (Wykład celu i rozciągłości nauki wschodnich języków w Europie, tudzież skutków, jakich się można po niej spodziewać dla nauk w ogólności.) Obeyrzawszy stan Wschodu, tak polityczny, jak moralny, P. Segkowski starał się oznaczyć zaletę każdej z szczególności literatury wschodniej, ze względu na pożytki, jakie z nich odnieść można dla nauk, a osobliwie dla historii i geografii. Ztąd więc rozbięrał literaturę: Chińską, Indyjską, wyznawców wiary Dalay-Lamy, Arabską, Perską, Gruzyjską i Ormiańską. Rozprawę tę, dowodzącą głębokich wiadomości autora, napisaną z wielkim talentem, wszyscy słuchacze z zadowoleniem przyjęli.

Nakoniec ogłoszone zostały imiona osób wybranych przez Uniwersytet na członków jego honorowych, które są następujące: Prezydent Rady Państwa Hrabia W. P. Koczubey, Admirał N. S. Mordwinow, Rzeczywisty Radca Tayny M. M. Sperski, Kurator Wydziału Uniwersytetu Wileńskiego, Rzeczywisty Radca Tayny N. N. Nowosilcow, Minister Skarbu Jenerał-porucznik E. F. Kankrin, Prezydenci, Akademii Nauk, Radca Tayny S. S. Uwarow i Akademii Rosyjskiej Admirał A. S. Szyszkow, Sekretarz Stanu Rzeczywisty Radca Stanu M. A. Baługiański, Professorowie: Uniwersytetu Moskiewskiego Fischer i Dorpatskiego Ewers, oraz Akademik A. K. Storch.

Poczem JO. Xiążę Minister Oświecenia Narodowego sam raczył rozdać studentom, którzy ukończyli kursa nauk w zeszłym roku naukowym, patenta na stopnie uczone, jakich dostąpili.

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 9 lipca.

(z Gazety Warszawskiej).

Rocznica Urodzin NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA obchodzoną była w stolicy Królestwa Polskiego, na dniu wczorajszym, z jak największą uroczystością. W godzinach rannych, wszystkie Władze Rządowe znajdowały się na nabożeństwie w Kościele Metropolitalnym *ś. Jana*, odprawionem w celu uproszenia u Przedwiecznego jak najdłuższego i nayszczęśliwszego panowania drogiego ludom Monarchy. Lud licznie napełniał święty przybytek, dzieląc błagalne modły celebrującego

Kapłana. Z powodu uroczystości dnia tego JW. Hr. Sobolewski, Senator Wojewoda, Minister Stanu, Prezydujący w Radzie Administracyjnej Królestwa, dał świetny obiad w Pałacu Namiestników Królewskich; wieczorem było widowisko bezpłatne w teatrze narodowym, a gdy się zmierzchno, całe miasto oświecone zostało.

— Dnia 9 —

W końcu zeszłego miesiąca ogromne deszcze, z gradami i piorunami połączone, w kilku miejscach Województwa Sandomierskiego znaczne poczyniły szkody; mianowicie we wsi *Chobrzanach*, spaliły się zabudowania włościańskie od pioruna, a miejscami zboże przez grady zniszczone zostało.

FRANCYA.

Paryż dnia 25 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Gazeta Franczy donosi, iż Król Jmć Sardynski podarował 700,000 franków dla Kollegium Jezuitów w *Chambéry*.

Tutejszy dziennik *Postanec Izb* umieścił następujące wyjątki listów prywatnych z *Oporto*: „15ty pólk piechoty w *Ameida* oświadczył się za *Don Pedrem*, i pozostanie na miejscu dla bezpieczeństwa zapasów broni i potrzeb wojennych. Półk ten składa się z 800 ludzi. Powstańcy odnieśli zwycięstwo we wszystkich utarczkach, stoczonych w prowincjach północnych portugalskich, i co chwila przybywają zbiegi z *Lizbony* i okolic do przedniej straży, którą dowodzi dawny Półkownik 16go pułku *Vasconcellos*.”

Goniec Francuzki pisze, iż Hrabia de *Vaudreuil*, pierwszy sekretarz poselstwa francuzkiego przy dworze portugalskim, przybył tu dnia 23 b. m. z *Lizbony*, przywiózł rządowi naszemu wiadomość, iż Infant *Don Miguel* ma być dnia 27 czerwca ogłoszony samowładnym Królem portugalskim.

Dnia 26 czerwca.

Pan *Roth* pierwszy sekretarz poselstwa angielskiego przy dworze tutejszym, miał d. 23 b. m. przed południem prywatne wysłuchanie u Króla Jmci. Podobnie wysłuchanie otrzymał tegoż dnia po południu u Monarchy *Nuncyusz Papieżki*.

W okolicach *Langres* grad spadł w 20 gminach. Zrzadzona szkoda wynosi do 4 milionów franków. Okropny ten wypadek zniszczył oraz nadzieje rolników w całym departamencie *Wyższej Marny*.

Nie potwierdziła się wiadomość o spisku odkrytym w *Neapolu*.

ANGLIA.

Londyn dnia 24 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Jedna z gazet tutejszych donosi, iż Ministrowie nasi, zgodnie z Rządem Francuzkim, postanowili wysłać Pana *Stratford Canning* do Grecji, dla prędkiego ułatwienia interesu względem niepodległości Grecji. Pan *Stratford Canning* ma za kilkanaście dni złożyć w zamierzoną podróż.

Hrabia *Asseca* przybył z Portugalii do tutejszej stolicy w znaczeniu Posła Infanta *Don Miguela*; lecz oświadczone mu, iż w obecnych okolicznościach nie można mieć związków, ani z nim, ani ze wspomnianym Infantem.

— Dnia 25 —

Xiąże *Wellington*, który, jak wiadomo, przed niejakim czasem, wsiadając do pojazdu, upadł był na bruk, doznał znowu niedawno podobnego wypadku. Koń, na którym Xiąże jeździł, potknął się; Xiąże upadł głową, ledwo nie na samą oś przejeżdżającego powozu; lecz szczęściem nie bardzo szkodliwie, zaraz bowiem tego samego dnia znajdował się na radzie gabinetowej.

— Dnia 26 —

Słychać, iż Król Jmć osobiście odroczy dnia 20 lipca obrady Parlamentu.

List z *Portsmouth* donosi, iż d. 25 b. m. P. *Malcolm* popłynął z tamtąd na okręcie *Wellesley*. Nie wiadomo jeszcze, czyli *Admirał Codrington*

jest odwołany z przyczyny postępowania swego przed lub po bitwie Nawaryńskiej.

Ministrowie nasi mieli otrzymać wiadomość z *Alexandryi*, iż Basza Egipski włożył embargo na wszystkie będące tam okręty.

HISZPANIA.

Madryt dnia 11 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Król Jmć wezwał Radę Stanu, aby mu oświadczyła zdanie swoje o interessach Portugalskich, na co odpowiedziała, iż wypada użyć wszelkich środków dla ochronienia się od zarazy. Wielkorządca prowincji Galicyi posyła często gonców do rządu, z doniesieniami o wypadkach w Portugalii. Jeneralny Subdelegat policji zalecił Subdelegatom w prowincjach, aby baczną swą uwagę podwoili; domyślać się bowiem należy, iż powstańcy w Hiszpanii mają ukryte składy broni, a to szczególnie w prowincjach Galicyi i Andaluzji. Zdaje się oraz, iż Poseł Angielski usiłuje dowiadywać się o poruszeniach wojska Hiszpańskiego, przeznaczonego do rozciągnięcia koronu zdrowia.

— Dnia 13 —

W tej chwili miała nadejść wiadomość, że Infant *Don Miguel*, z matką swoją, opuścił d. 10 b. m. *Lizbonę* i udał się ku *Bodajoz*, zkąd, według podobieństwa do prawdy, przybędzie do *Madrytu*. Wiadomość ta jednak potrzebuje potwierdzenia.

Zapewniają, iż żołnierze będący na okrętach, które niedawno wypłynęły z *Kadyxu* do *Hawany*, zbuntowali się na morzu przeciw dowódcom swoim, a potem z okrętami popłynęli, niewiadomo dokąd? Oba te doniesienia sprawiły mocne wrażenie w tutejszej stolicy.

Z Bilbao 17 czerwca.

Królestwo Ichmość przybyli wczoraj do tutejszego miasta. Xiążęta *Onate* i *S. Fernando*, którzy opuścili kraj i wynieśli się do Francji, wróciwszy do ojczyzny, mieli zaszczyt być przypuszczeni do pocałowania ręki Monarchy, i zapewne odzyskają dawniejszą swoją dostojność.

— Dnia 13 —

Po przybyciu gonca z *Lizbony*, zgromadziła się nadzwyczajna Rada Stanu, w obecności Ministrów i obudwu Infantów. Naradzano się, jak wypada postąpić z Hiszpanami, którzy się schronili do Portugalii, a teraz z rozkazu *Don Miguela* z kraju tego są oddaleni. Infant *Don Carlos* z kilku członkami Rady mniemał, iż najlepiej będzie postać ich do Anglii. Z tego powodu Pan *Colomarde* miał się poróżnić z innymi Ministrami. Inne stronnictwo, na którego czele stanął Infant *Don Francesco*, popierało zdanie, aby rzeczonych Hiszpanów pod strażą w kraju zostawiono. Przy tej sposobności, Kardynał *Inquanza* i Biskup z *Leonu*, mieli sobie czynić ostre wyrzuty. Ostatni oświadczył się za ich utaskawieniem, na co też zgodziła się większość. W skutku tego spodziewani z Portugalii Hiszpani, zostawają będą tylko pod dozorem.

PORTUGALIA.

Lizbona dnia 10 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Dziś, kiedy odpływał ostatni statek pocztowy do *Londynu*, nie wiadomo tu nic pewnego o stanie sił powstańców i o wypadkach, które zaszły w różnych częściach Portugalii. Usiłowano wzniecić bunt w południowej części *Algarwii*; lecz starania gubernatora, duchowieństwa i ludu, zmusiły do porządku niechętnych. Miasto *Beja* oświadczyło się za *Don Pedrem*. W mieście *St-Ube* i wielu innych urządzają korpusy ochotników *Don Miguela*.

Dotąd jest jeszcze wiele podobieństwa, iż *Don Miguel* zostanie zrzuconym z tronu; ale każda godzina przedłużająca jego pobyt w *Lizbonie*, to podobieństwo zmniejsza.

— Dnia 14 —

Wychodząca w *Koimbrze* Gazeta umieściła

(*)

Manifest Junty tymczasowej. usprawiedliwiający jej postępowanie.

Dnia 20 b. m. spodziewano się w *Oporto* przybycia Margrabiego *Palmella* i Jenerała *Sal-danha*.

2gi batalion strzelców, wyruszywszy do *Opor-to*, w mniemaniu, iż to czyni z rozkazu *Don Migu-ele*, po otrzymaniu wiadomości o tymczasowej Juncie, opuścił swoich officerów.

Junta tymczasowa zajmuje się wydawaniem postanowień nominacy i dymissy.

Zdaje się, iż zgromadzenie stanów zostało odłożonem.

AMERYKA PÓŁNOCNA.

(z Gazety Warszawskiej).

Gazeta wychodząca w *Bostonie* donosi, iż Prezydent Zjednoczonych Stanów północney Ameryki, przeznaczył Panów *Gallatin* i *Pueble*, aby jak najszybciej oznaczyli linię graniczną w stronie północno-wschodniej Rzeczypospolitej, a tym sposobem załatwili spory z Wielką Brytanią.

Nowy York dnia 16 maja.

(z Monitora Warszawskiego).

— Kapitan *Stewens*, z brygu *Marianna*, który 6 m. b. przybył tu, w 95 dni, z *Zanzitar* (Afryki wschodniej) donosi: iż Sultana Maskatu (we wschodniej Arabii) przybył tam w połowie stycznia, ze swym okrętem liniowym *Liverpool*, dwiema fregatami, dwoma brygami, i mnóstwem zbrojnych okrętów przewozowych, z 5000 ludźmi z *Mombasi* i *Pata*, po poprzednim opanowaniu tych dwóch miejsc. Posiada on więc teraz wszystkie porty główne, od wyspy *Sokotora* aż do przylądka *Delgado*. Miasto *Melinda* już nie istnieje, pozostały tylko gruzy domów, gdyż przed kilku laty zostało zburzone. Sultana Maskatu życzyl sobie i zamierzał postać fregatę do Stanów Zjednoczonych, ażeby zawrzeć z nami traktat handlowy, i w tych samych, co z Anglią stanąć stosunkach. Zamyslał on dostać sobie sternika, któryby był w stanie okręt do nas przeprowadzić. Imam (tytuł Sultana) bardzo się dziwił, iż Stany Zjednoczone nie usiłowały nigdy z nim zawrzeć traktatu. Korzyści z niego wszystkie byłyby dla nas. Państwo Imama rozciąga się teraz od zatoki Perskiej aż do przylądka *Delgado*.

P R U S S Y.

Berlin 30 czerwca.

J. K. W. Krolewicz następcą tronu wrócił z *Pomeranii* do tutejszej stolicy. (Gaz. War.).

D A N I J A.

Kopenhaga dnia 24 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej).

Pan *Sarmento*, sprawujący interessa Portugalskie przy Dworze naszym, udał się wczora przez *Lubeke* i *Hamburg* do *Londynu*. Cel podróży jego nie jest wprawdzie wiadomy: słychać jednak, iż wkrótce wróci do tutejszej stolicy: ciągle bowiem uważa się jako sprawujący interessa *Don Pedra*, co też w nocy z dnia 6 b. m. oświadczył rządowi naszemu. Zaniechał wszelkiego związku i korespondencji z teraźniejszym rządem w *Lizbonie*, idąc w tę mierze za przykładem Margra-

biego *Palmella*, posła Portugalskiego przy Dworze Londyńskim.

T U R C Y A.

Od granic tureckich 15 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej).

Listy prywatne ze *Stambułu* donoszą, iż Porta Otomańska nie ma szczerzej chęci póty czekać, póki teraźniejsza wojna stanie się dla niej niebezpieczną; miała więc już przedsięwziąć kroki do zgodnych układów z Mocarstwami sprzymierzonymi. Też listy zapewniają, iż Reis *Effen-di* pisał dnia 5 czerwca do gabinetu wiedeńskiego z prośbą, aby stał się pośrednikiem między Portą, a Mocarstwami sprzymierzonymi. Ta wiadomość potrzebuje potwierdzenia. W *Stambule* założono szkołę muzyki wojskowej; ma ona 2,000 uczniów. Urządzenie straży W. Sultana i kilku korpusów jazdy, jest zupełnie na wzór europejski. Domy wygnanych Ormian sprzedano samym tylko Muzułmanom. Ludność w *Stambule* znacznie się zmniejszyła. Od czasu zniszczenia *Janczarów*, stolica ta utraciła najmniej 120 000 mieszkańców przez rozmaite prześladowania i wygnania. Statek parowy, znajdujący się w porcie stambulskim, wzbudza ciekawość Turków w wysokim stopniu; bo go pierwszy raz widzą.

— Dnia 16 —

List z *Semlina* donosi, iż dnia 10 b. m. ogłoszono w *Philipopolu* Manifest turecki względem wojny z Rosyją. Wezwano w nim Muzułmanów, aby pod karą śmierci nie czynili krzywdy *Rajasom* (Chrześcijanom poddanym Porty), aby ściśle pełnili swoje powinności, aby wzięli o-ręż na obronę wiary Mahometańskiej i t. d. Oddziały wojska tureckiego ciągną codzień przez to miasto ku *Dunajowi*, a lud tameczny zostaje w wielkiej obawie.

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

(z Gazety Warszawskiej).

W miasteczku *Kirkaldy*, w Szkocyi wschodniej, zdarzyło się dnia 14 b. m. okropne nieszczęście. Ułubiony *Kaznodzieja*, *Irving*, miał mieć kazanie w jednym z tamecznych Kościołów. Zebrało się tyle mieszkańców, że do natłoku napelniali Kościół. *Kaznodzieja* wchodził właśnie na ambonę, kiedy raptem dał się słyszeć łuskot. *Gale-rya* załamała się pod ciężarem ludzi, i blisko 30 osób utraciło życie.

Niedawno umarł w Londynie bogaty kupiec, nazwiskiem *Dick*, który hojnie obdarzywszy rodzinę swoją, zapisał 160,000 funtów szterl. (6 milionów 400,000 zł. pol.), i prowizyą od tego kapitału przeznaczył na podział w równych częściach dla nauczycieli szkół w Hrabstwach *Barry*, *Aberdeen* i *Moray*, w Szkocyi; przez co każdemu z nich powiększył się dochód blisko po 40 funt. szter. (1,600 złotych polskich) na rok.

Statki parowe tak się zagęściły w Ameryce północnej, iż podróźni prawie darmo odbywają żeglugę z *Norfolk* do *Bridgeport* i nawzajem. Żegluga z *Nowego-Yorku* do *Albany*, która dawniej kosztowała 10 dolarów od osoby, kosztuje teraz 1 dolar; a pewny właściciel statku parowego ogłosił w gazetach tamecznych, iż za powyższą zapłatę dawać będzie także żywność podróżnemu.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji.		Wysokosc Barom.		Wys. Ther. Réaumur.		Wiatry.		Odmiana w powietrzu.	
	d. 3	godz. 2½ wiecz.	27 cal. 3.9 lin.	—	+ 10.5	stopni	Zachodni	—	Deszcz	—
	d. 4	godz. 5 rano.	27 — 4.1 —	—	+ 17.75	—	Zachodni	—	Pogoda niestala	—
			27 — 3.9 —	—	+ 10.5	—	Wschodni	—	Pochmurno	—

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora. Andrzej Buchariski Rzeczywisty Radea Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakeyi.